

Laasarin kylämaisemaa hallitsee komea kalmokusikko, joka näkyy kauas järvelle. Talot ovat sotien jälkeen rakennettuja, nyt autioita.

Laasarin kylän vaihteita

Laasari oli ennen vanhaan suuri kylä, muistelee nykyisin Paatenella elävä Anna Tsurina. Kylässä oli ennen sotaa melkein 40 taloa. Kylän kolhoosi oli nimeltään Iljits. Asiat kylässä menivät niin hyvin, että vuonna 1934 Laasarin kyläneuvoston puheenjohtaja Anikin palkittiin kellolla yhteiskynnallisten velvollisuuksien erinomaisesta täyttämisestä. Kyläneuvosta olikin ylittänyt kaikki suunnitelmat: maito ja liha 100 pros., perunat 100 pros. turkikset 100 pros. ja tietyöt 120 pros. Keväisin kylä oli melkein aina ensimmäinen kylvöplaanin toteuttamisessa. Esim. vuodelta 1936 mainitaan, että Laasari johti 75 prosentilla, kun esim. Paatenella lähestyttiin vasta 60 prosenttia.

Omat polttivat

Sota-aikana omat polttivat kylän niin, että jäi vain kaksi taloa jäljelle. Ne olivat Terentjevin ja Tuigujevin talot; edellisen isäntä oli Stefan, jälkimmäisessä eli kaksi veljestä, Danil ja Ivan. Kylään oli valmistunut koulu juuri ennen sotaa - ja sekin paloi.

Laasarin tsasounan nurkalla kasvaa jättiläismäinen kuusi.

Sodan jälkeen Laasarin kylä rakennettiin uudestaan. Sen etuna oli sijainti maantien varressa. Uusia asukkaita tuli eri kylistä, kuten Tsiassalmesta, Honkavaarasta, Nesteristä, Pölkkylästä jne. Ei lähdetty enää vanhoihin poltettuihin kyliin tietömien taipaleiden taakse elämään; kerääntyi Laasariin.

Kylän viinakaivo

“Jemokset oltih pohatat. Ennen voinaa heillä oli jo uusi talo vanhan vieressä”, muisteli Paraskeva Terentjeva entistä elämänmenoa Laasarissa.

Kylän nimikkopruasniekka Iljanpäivä oli suuri juhla. Väkeä tuli monista kylistä, nuoria ja vanhoja. Paljon oli nuorisoa omasta takaakin, kertojan perheessäkin 16 henkeä. Hauskana yksityiskohtana Paraskeva mainitsi, että kylässä oli viinakaivo, jossa pruasniekan edellä säilytettiin isoja votkapulloja, tsetverttejä.

Jälleenrakennus...

Laasarin asukkaat olivat evakossa Kirovskin alueella. Sodan jälkeen tultiin ensin Nadvoitsaan ja sieltä vähitellen Paa-tenelle. Kotikylä oli tuhkana ja edessä oli monta työtä miinanraivauksesta lähtien. Talot rakennettiin raunioille ja elämä alkoi uudestaan; oli kyläneuvosto, radio, puhelin - mutta ei sähköä.

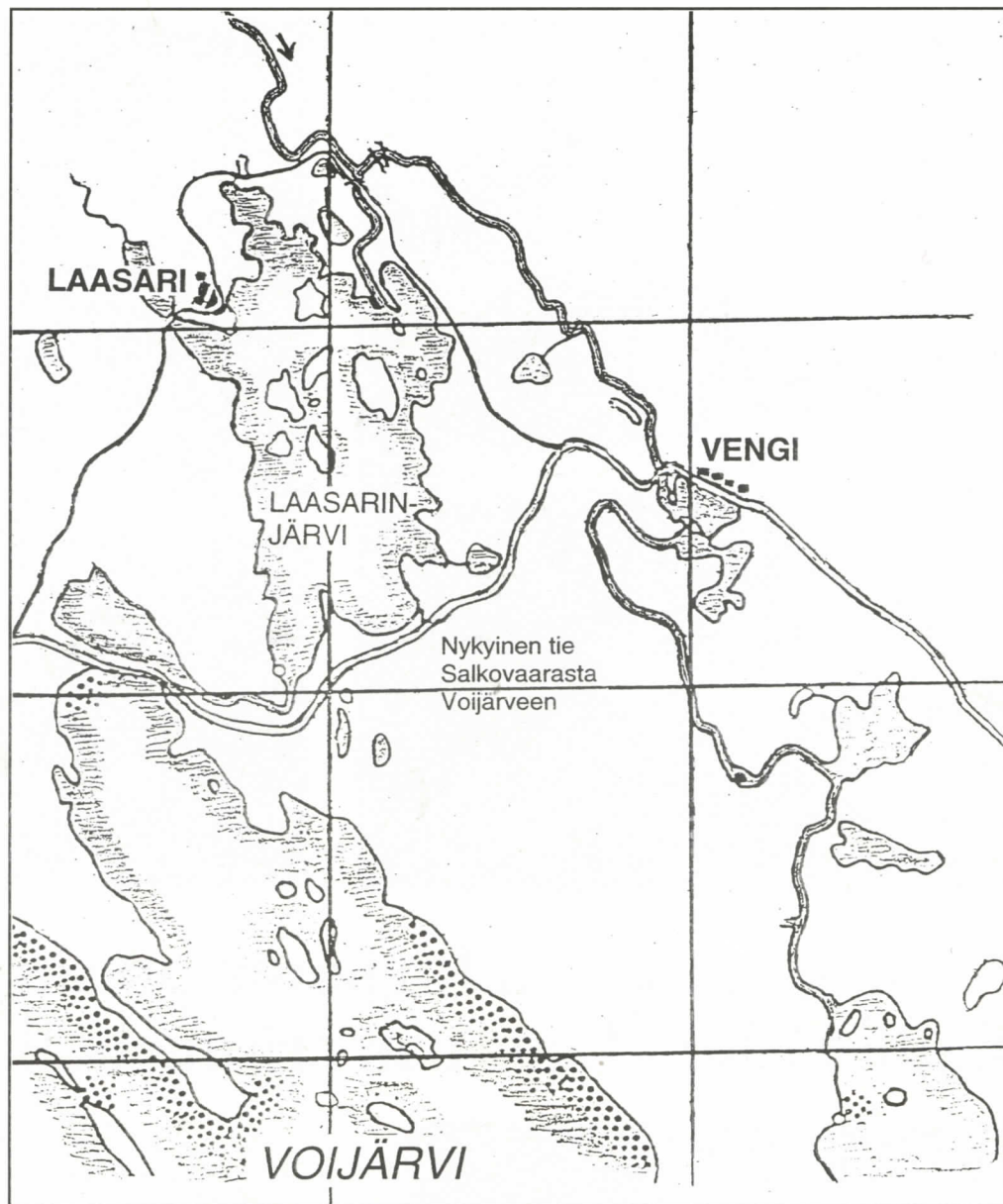
...ja liikvidointi

Nyt Laasarin kyläkin on autiona. Uusi maantie länteen Voijärveen posolkalle kulkee etelämpää. Kylässä on eläjiä vain kesäaikaan, kuka lomanvietossa, kuka heinänteossa, kuka mitenkään.

Vanha tsasouna

Kylän kalmistossa valtavi- en ikikuusien katveessa on yhä tallella ja verrattain hyvässä kunnossa Pyhän Iljan tsasouna; kylän pruasniekkakin oli sen mukaisesti Ilja. Tsasouna on vanha, arviolta 300 vuotta. Sen luona oli ennen kiviristi, mutta se on nyt hävinnyt kuten ikonitkin.

Muistitietona kerrotaan, että kerran kun ruottsit hyökkäsivät kylään, rahvas pakeni veneillä saareen (Elossuuri). Yksi musikka ei ehtinyt saarelle. Pakeni tsasounaan. Ruottsi tuli perässä. Musikka rukoili apua Pyhäältä Iljanalta. Ruottsi kohotti kirveensä ja löi, mutta kirves osui seinähirteen ja siitä kimposi lyöjän otsaan. Musikka pelastui - Ilja päästi, sanottiin.

Ennen maantie kulki Laasarin kylän kautta ja piti kylän hengissä.

Karjalaisten kylien tapaan Laasariin sijaitsee kauniilla paikalla samannimisen järven rannalla.

Vanhoja, jäkälän kirjomia puisia hautaristejä Laasarin erämaakalmistossa

Vieras Suomesta

Paulaharju kävi Laasarin kylässä kesällä 1900 ja oli siellä mukana karjalaisissa häissä. Hän kertoo, että kylässä oli tuohon aikaan parikymmentä taloa. Paulaharjun majapaikkana oli Jemosen Iivanan talo, josta hän otti kuvankin. Kylää kierrellessään hän tapasi vanhan, valkopartaisen starikan Akain Iivanan, joka ryhtyi hänelle oppaaksi.

Ivan johdatti P:n myös häiden viettoa katsomaan. Paulaharju seurasi tarkoin hämmenöijä ja laati niistä muistivihkoonsa mielenkiintoisen selostuksen. *) Ehkä hän seurasi menoja liiankin tarkasti, sillä häärävaan joukosta alkoi kuulua: "A, vieras musikka, loittoa"! Siinä vaiheessa Paulaharju ja Ivan siirtyivät ulos ja seurasiivat taaempaa hääkulkueen lähtöä. – SV

*) Hääkuvauksen Paulaharju julkaisi Uuden Kuvalehden n:ssa 19/1901 nimellä Loasariissa häissä. Se sisältyy myös laajempaan matkakuvaukseen Matkakertomuksia Karjalan kankahilta (SKS 1908).

80. Jemosen talo Loasari. [valokuvattu 1900]

Samuli Paulaharju yöpyi Laasariissa käydessään tässä Jemosen talossa. – Rakennus purettiin ennen sotavuotia uuden tieltä. (kuva: SKS)